

Sygn. akt : II Ka 263/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący : SSO Jerzy Pałka

protokolant: Dorota Dżiczek

w obecności oskarżyciela: asp. szt. Ł. T. i przedstawiciela Nadleśnictwa S. L.

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2016 r.

sprawy : Z. K. i M. R.

obwinionych z art. 82 § 5 kw

z powodu apelacji obrońcy obwinionego M. R. i osobistej apelacji obwinionego Z. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrołęce

z dnia 4 kwietnia 2016 r. sygn. akt II W 695/15

Orzeka:

1/ Zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

2 / Zasadza od obwinionych na rzecz Skarbu Państwa kwoty : od M. R. 100 zł , od Z. K. 50 zł z tytułu opłaty sądowej za II instancję oraz obciąża ich kosztami postępowania odwoławczego w kwotach po 50 zł każdego z nich.

Sygn. akt II Ka 263/16

UZASADNIENIE

Z. K. został obwiniony o to, że w dniu 23 kwietnia 2015 roku około godz. 11:00 w miejscowości B. gm. C., wspólnie z M. R. i J. R., nieostrożnie obchodził się z ogniem wypalając gałęzie i pozostałości roślinne, czym doprowadził do pożaru lasu, to jest o czyn z art. 82 § 5 k.w.

M. R. został obwiniony o to, że w dniu 23 kwietnia 2015 roku około godz. 11:00 w miejscowości B. gm. C., wspólnie z J. R. i Z. K., nieostrożnie obchodził się z ogniem wypalając gałęzie i pozostałości roślinne, czym doprowadził do pożaru lasu, to jest o czyn z art. 82 § 5 k.w.

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2016 r. wydanym w sprawie sygn. II W 695/15 Sąd Rejonowy w Ostrołęce uznał M. R. za winnego dokonania zarzuconego mu czynu i na podstawie art. 82 § 5 k.w. ukarał go karą grzywny w wymiarze 1000 złotych. Ponadto Sąd Rejonowy uznał Z. K. za winnego dokonania zarzuconego mu czynu i na podstawie art. 82 § 5 k.w. ukarał go karą grzywny w wymiarze 500 złotych. W dalszej części wyroku Sąd zasądził od każdego z obwinionych na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane koszty w kwocie po 100 złotych oraz tytułem opłaty od M. R. 100 złotych i od Z. K. 50 złotych.

Apelację od powyższego wyroku w całości na korzyść obwinionego M. R. wniósł jego obrońca. Orzeczeniu temu zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, to jest art. 1 k.w., art. 6 § 2 k.w., art. 14 § 2 k.w. i art. 82 § 5 k.w. poprzez przyjęcie, że dyspozycja wykroczenia z art. 82 § 5 k.w. umożliwiła w przedmiotowej sprawie zastosowanie odpowiedzialności zbiorowej wobec osób które zajmowały się pracami na działce należącej do D. R., w sytuacji gdy było możliwe ustalenie, który konkretnie z obwinionych swoim działaniem zaprószył ogień, a zasada indywidualizacji odpowiedzialności wykroczeniowej z art. 1 k.w., art. 6 k.w. i art. 14 § 2 k.w. uzasadniała w niniejszej sprawie odrębną analizę udziału każdego z obwinionych w zdarzeniu z dnia 23 kwietnia 2015 r.

2. obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 4 k.k., art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., mającą wpływ na treść wyroku, poprzez jednostronną i nieprawidłową ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego dokonaną z naruszeniem procesowych zasad oceny tego materiału, tj. wszechstronności i zgodności z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, wyrażającą się w podzieleniu przez Sąd I instancji niepopartych żadnymi wiarygodnymi dowodami zeznań świadka T. K., co do faktu palenia ognisk przez obwinionego M. R., jak również niepodzielenie wyjaśnień wszystkich trzech obwinionych, co do faktu że w dniu zdarzenia jedynie obwiniony J. R. rozpałał ognisko na działce należącej do D. R., na której obwinieni wykonywali prace porządkowe, zaś obwinieni M. R. i Z. K. o tym fakcie nie wiedzieli i się na to nie godzili,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia mający wpływ na treść wyroku, a polegający na przyjęciu, iż M. R. w dniu 23 kwietnia 2015 r. wspólnie z pozostałymi obwinionymi nieostrożnie obchodził się z ogniem, podczas gdy tego dnia jedynie J. R. rozpałał ognisko, a M. R., ani trzeci z obwinionych - Z. K., o tym nie wiedzieli i się na to nie godzili.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie obwinionego M. R. od zarzucanego mu czynu.

Przedmiotowy wyrok apelacją wniesioną w całości na swoją korzyść zaskarżył również obwiniony Z. K.. Orzeczeniu temu zarzucił błędne ustalenia faktyczne przyjęte za jego podstawę, które miały wpływ na treść orzeczenia. Z. K. podał, iż ognisko w 23 kwietnia 2015 r. palił wyłącznie J. R., o czym on nie wiedział i na to się nie zgadzał. Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie go od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje nie są zasadne.

Obydwa wniesione środki zaskarżenia wskazują tożsamy kierunek zaskarżenia oraz przedstawiają zbieżną argumentację. Różnice ograniczają się jedynie do osób, wobec których sformułowano wnioski o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie od popełnienia zarzucanego czynu. Nadto pierwsza z opisanych apelacji wniesiona została przez profesjonalnego pełnomocnika. Na marginesie zauważyć należy, iż opatrzenie jej większą ilością przepisów, nie czyni tego pisma bardziej uzasadnionym.

Z powyższych względów Sąd Odwoławczy w pierwszej kolejności odniesie się do zasadniczej części poniesionych zarzutów i uczyni to łącznie wobec obu środków zaskarżenia. Na koniec oceni zarzuty naruszenia przez Sąd meriti art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., art. 1 k.w., które nie poparto żadnymi argumentami.

Wbrew twierdzeniom skarżących, w realiach niniejszej sprawy brak jest jakichkolwiek podstaw do postawienia Sądowi orzekającemu zarzutów dokonania naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów oraz błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia. Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji oparte zostały bowiem o wszechstronną, wnikliwą i kompleksową analizę ujawnionych w sprawie dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej i logicznej, zgodna jest ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów, chronionej treścią art.7 k.p.k.

Zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów może zostać uznany za słuszny tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania oraz wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego, bądź

jest rezultatem oceny obciążonej nieuprawnioną dowolnością. Zarzut taki nie może się sprowadzać do zwykłej polemiki z ustaleniami Sądu, lecz do wykazania jakich mianowicie konkretnych uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się Sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego. Możliwość zaś przeciwstawienia ustaleniom Sądu orzekającego odmiennego poglądu nie może prowadzić do wniosku o naruszeniu przez Sąd zasady swobodnej oceny dowodów.

Sąd Odwoławczy nie podziela interpretacji autorów materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie przez autorów apelacji.

Przypomnieć należy, iż apelujący domagają się przyjęcia za podstawę ustaleń faktycznych opisu zdarzeń, zgodnie z którym to wyłącznie J. R. rozpałał ognisko, a pozostali obwinieni o tym nie wiedzieli i się na to nie godzili. Okoliczność, że ustalona wersja przebiegu zdarzeń odbiega od tej przedstawionej przez obwinionych nie uprawnia do odrzucenia pozostałych dowodów, które w niniejszej sprawie mają jednoznaczną wymowę. Sąd Rejonowy trafnie ocenił zeznania T. K., K. S. oraz leśniczych M. K. i S. J.. Słusznym i nader potrzebnym w realiach przedmiotowego postępowania było także skonfrontowanie poszczególnych źródeł dowodowych z nagraniem zgłoszenia pożaru, dokonanym przez obwinionego M. R.. Dowód ten wyraźnie przedstawia stan świadomości obwinionego tuż po popełnieniu zarzucanego mu czynu. Sąd I instancji trafnie zauważył, że M. R. formułuje komunikaty w liczbie mnogiej, co wskazuje na sprawstwo w formie wieloosobowej. Dowody z zeznań przesłuchanym świadków potwierdziły poprawność takiego założenia.

Chybione okazały się również zarzuty apelujących dotyczące sposobu ustalenia odpowiedzialności obwinionych na zasadzie współsprawstwa. W tym kontekście Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy art. 14 § 2 k.w. oraz art. 6 § 2 k.w. Osoby ponoszące odpowiedzialność na podstawie tych przepisów nie odpowiadają zbiorowo, co wielokrotnie podkreśla w apelacji obrońca M. R.. Odpowiedzialność współdziałających w popełnieniu czynu zabronionego jest nieakcesoryjna, każdy z nich bowiem odpowiada w granicach swojej umyślności lub nieumyślności, niezależnie od odpowiedzialności pozostałych współdziałających. Odpowiedzialność tą należy zatem uznać za zindywidualizowaną, pomimo przyjęcia formy zjawiskowej współsprawstwa. Z materiału dowodowego jasno wynika, że działania obwinionych były skoordynowane i nastawione na osiągnięcie określonego rezultatu. Zmierzały do uporządkowania posesji, zaś jedną z przyjętych metod było spalenie niepotrzebnych gałęzi. Jednocześnie zauważyć należy, iż w inkryminowanym czasie każdy z obwinionych miał jednakowe możliwości postrzegania panujących dookoła warunków atmosferycznych (natężenie wiatru, temperatura, wilgotność gleby). Każdy z nich mógł w dowolnym momencie odstąpić od palenia ogniska, jednak żaden z nich tego nie uczynił. Ustalenie osoby rozpalającej ogień nie zmierza do indywidualizacji odpowiedzialności, jeżeli do zarzucanego zachowania odniesiemy znamiona przepisu prawa materialnego. Wykroczenie sankcjonowane w art. 82 § 5 k.w. typizuje bowiem zachowanie polegające na nieostrożnym obchodzeniu się sprawcy z ogniem w sposób inny niż określony w § 1-4 tego artykułu. Zachowanie sprawcy będzie tu polegało na nieostrożnym, a więc nieuważnym, nieopatrzonym czy też nierozważnym postępowaniu z ogniem, czyli postępowaniu naruszającym przyjęte ogólnie wymagania, standardy postępowania czy też reguły dotyczące postępowania z ogniem, a to w rezultacie może doprowadzić do powstania pożaru. To niedostateczne rozważenie wyżej wymienionych zmiennych (natężenie i kierunek wiatru, itp.) sprowadziło na obwinionych odpowiedzialność w sprawach o wykroczenia, a nie sam fakt rozpalenia ognia.

Dokładna lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku oraz czynności postępowania rozpoznawczego prowadzi do wniosku, że w niniejszej sprawie nie naruszono zasad wyrażonych w art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., art. 1 k.w.

Chybionym jest podniesiony przez skarżącego obrońcę zarzut obrazy art. 4 k.p.k., który to przepis nie może w ogóle stanowić samodzielnie podstawy zarzutu środka odwoławczego, skoro formułuje procesową zasadę obiektywizmu, przestrzeganie, której gwarantowane jest szczegółowymi przepisami procedury karnej. Przyjęcie, że doszło do naruszenia tej zasady wymaga więc wykazania obrazy poszczególnych przepisów gwarantujących jej przestrzeganie (postanowienie Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2009 r., sygn. II KK 96/09). Art. 4 k.p.k. zawiera jedynie ogólną wskazówkę, adresowaną do wszystkich organów postępowania.

Z kolei art. 5 § 2 k.p.k. ma zastosowanie tylko wtedy, gdy pomimo przeprowadzenia wszystkich dostępnych dowodów, pozostają w dalszym ciągu niewyjaśnione okoliczności. W takiej sytuacji niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść oskarżonego (obwinionego za pośrednictwem art. 8 k.p.w.). Wówczas wybiera się wersję, która dla oskarżonego jest najkorzystniejsza, choć nie wyklucza to tego, że mogło być inaczej, ale nie zdołano tego ustalić w sposób stanowczy. Skuteczne posłużenie się przez skarżącego zarzutem naruszenia przepisu art. 5 § 2 k.p.k. może przynieść skarżącemu oczekiwany efekt jedynie wówczas, gdy zostanie wykazane, że orzekający w sprawie Sąd rzeczywiście miał wątpliwości o takim charakterze i rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego. Dla zasadności tego zarzutu nie wystarczy zaś zaprezentowanie przez stronę własnych wątpliwości co do stanu dowodów. Dodać także należy, że przepis art. 5 § 2 k.p.k. wprost odnosi się do istnienia wątpliwości przy ustalaniu stanu faktycznego po stronie Sądu orzekającego. O naruszeniu tego przepisu można zatem mówić wówczas, gdy Sąd, ustalając, że zachodzą nie dające się usunąć wątpliwości, rozstrzygnie je na niekorzyść skazanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2014 r., sygn. V KK 358/13). Taka zaś sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie, a zatem brak było podstaw do skutecznego podnoszenia zarzutu naruszenia zasady in dubio pro reo. Zgromadzony materiał dowodowy jest kompletny i wystarcza do przypisania sprawstwa obwinionym, co zostało wykazane w powyższych rozważaniach, jak również pisemnych motywach zaskarżonego wyroku.

Powołanie obrazy art. 1 k.w. również nie zostało w sposób zindywidualizowany uzasadnione przez skarżącego. Z uwagi na szeroki zakres wymienionego przepisu uznać należy, iż kontrola instancyjna przeprowadzona w powyższym zakresie zawiera ocenę wymienionych w tym przepisie przesłanek odpowiedzialności za wykroczenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Odwoławczy nie znalazł żadnych podstaw do uznania wniesionych w niniejszej sprawie apelacji za zasadne. Zaskarżony wyrok należało więc zgodnie z art. 437 § 1 k.p.k. utrzymać w mocy.

Na zasadzie art. 636 § 1 i 2 k.p.k. i art. 119 k.p.w. w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 21 ustawy o opłatach w sprawach karnych Sąd Odwoławczy zasądził na rzecz Skarbu Państwa od obwinionych: M. R. 100 zł i Z. K. 50 zł tytułem opłaty za postępowanie odwoławcze oraz kwoty po 50 zł od każdego z nich tytułem pozostałych kosztów procesu.

.